

Projekt TA ČR v programu Prostřední pro život

Nástroje pro posouzení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě

Mgr. Lucie Jašíková, Ph.D.

Nástroje pro posouzení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě

- Projekt **TA ČR** v programu Prostřední pro život (2022 – 2024)
- Cílem projektu je vytvoření **metodického postupu** pro posouzení rizik pro jakost vody v povodí odběrů vody určené k lidské spotřebě. Bude popisovat postup identifikace a posouzení rizik, včetně návrhu efektivního využití celostátně dostupných dat.
- Výstupy budou koncipovány tak, aby byly celostátně využitelné a napomohly implementaci požadavků podle **čl. 8 směrnice EU 2020/2184** v ČR.

Směrnice EU 2020/2184 – článek 8

Posouzení a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě

- 1) charakterizace částí povodí souvisejících s místy odběru – **identifikace povodí odběru, georeferenční údaje o všech místech odběru, ochranná pásma vodních zdrojů, popis využití území, odtoku a procesů doplňování vodních zásob,**
- 2) identifikace nebezpečí a nebezpečných událostí v částech povodí souvisejících s místy odběru a posouzení rizik, jež mohou představovat pro jakost vody určené k lidské spotřebě – **důležitá detailní znalost okolí a vlivů u daného odběru vody,**
- 3) náležité **monitorování relevantních ukazatelů,** látek nebo znečišťujících látek v surové vodě a/nebo v povodí odběru.

Výjimky z působnosti směrnice – při denních dodávkách méně než **10 m³** vody nebo při zásobování méně než **50 osob.**

Posouzení a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě se provede poprvé do **12. července 2027.** Toto posouzení a řízení rizik se pravidelně přezkoumává nejméně jednou za šest let

Harmonogram projektu

- **2022** - **analýza požadavků čl. 8 směrnice** a současných možností a nástrojů k jejich implementaci v ČR
  - **inventarizace souvisejících dostupných dat**, posouzena jejich využitelnost a navržena případná nutná doplnění
- **2023** - vyhodnocení potencionální **rizikovosti** na základě druhů odběrů, přírodního charakteru povodí, užívání území a zdrojů znečištění
  - návaznost na **vhodné územní jednotky (povodí odběru)**
  - návrh **metodiky** posouzení a řízení rizik v povodí odběrů pitné vody a ověření na vybraných odběrech vod
- **2024** - **finální podoba metodiky**
  - ostatní výstupy projektu

Data o jakosti surové vody
(vyhl. č. 428/2001 Sb. – o vodovodech a
kanalizacích)

Dodavatelé vody

Data o množství odebírané vody
(vyhl. č. 431/2001 Sb. – vodní bilance)

Povinné subjekty (**Dodavatelé vody**)

Detailní znalost okolí a vlivů
u daného odběru vody

Dodavatelé vody

- Plány dílčích povodí**
- Charakteristiky dílčího povodí
  - Užívání vod a dopady lidské činnosti na stav vod
  - Monitoring a hodnocení stavu

Podniky Povodí **„ŠIRŠÍ“ POVODÍ**

OPVZ
(Ochranná pásma vodních zdrojů)

Dodavatelé vody

ODBĚR A POVODÍ ODBĚRU

Posouzení a řízení rizik povodí odběru vody (Kdo?)
poprvé do **12. 7. 2027**, přezkoumání jednou za **šest let**

Posouzení a řízení rizik systému **zásobování vodou (Dodavatelé vody)**
poprvé do **12. 1. 2029**, přezkoumání jednou za **šest let**

Posouzení a řízení rizik systému zásobování vodou
Dodavatelé vody

**Posouzení a řízení rizik částí povodí
souvisejících s místy odběru vody**

preventivní **opatření**

monitorování
relevantních **ukazatelů**

posouzení potřeby zřídit nebo přizpůsobit
ochranná pásma vodních zdrojů

Připomínkování zákonů a vyhlášek související s transpozicí článku 8 směrnice EU 2184/2020

1) Vyhláška č. 24/2011 Sb. o plánech povodí

- vymezení pojmu – části povodí souvisejících s místy odběru vody k lidské spotřebě (nejenom vodní útvar)
- v příloze 3 – správně popsané jednotlivé body posouzení a řízení rizik

2) Vyhláška č. 428/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích

- připomínky k úplnému rozboru odebírané surové vody.

3) Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví

- doplnit nový paragraf, aby dodavatelé vody museli předávat informace zpracovatelům posouzení a řízení rizik části povodí

„(9) Osoby uvedené v § 3 odst. 2 jsou povinny na vyžádání předat relevantní část **posouzení a řízení rizik v systému zásobování vodou zpracovatelům posouzení a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě**. Tyto předávané informace musí zahrnovat údaje o místě odběru a další relevantní výsledky z posouzení a řízení rizik systému zásobování vodou.“

Metodika – návrh struktury

1) jmenování osoby či ustavení pracovního týmu odpovědného za zpracování posouzení a řízení rizik

2) základní charakteristiky odběru (typ odběru, georeferenční údaje o odběru, OPVZ, velikost odběru, popis využití území, odtoků a procesů doplňování vodních zásob)

3) identifikace a mapování povodí odběru (OPVZ, část VÚ, celý VÚ, více VÚ), kde se bude analýza provádět

4) identifikace nebezpečí - vyhledání všech relevantních existujících nebo hrozících nebezpečí, popis stávajících kontrolních opatření a jejich propojení s určenými nebezpečími.

5) charakterizace rizika - odhad pravděpodobnosti vzniku nebezpečí, určení nepřijatelných rizik a s nimi souvisejících kritických bodů

6) monitorování relevantních ukazatelů

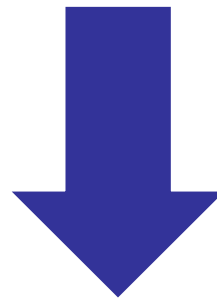
7) nápravná a kontrolní opatření - určení odpovídajících nápravných nebo kontrolních opatření u nepřijatelných rizik nebo dalších rizik, které jsou významné, a naplánování jejich provedení či zavedení do praxe.

8) přezkoumání účinnosti - periodické přezkoumání účinnosti posouzení rizik na základě nových zkušeností, výsledků o jakosti vody a havárií.

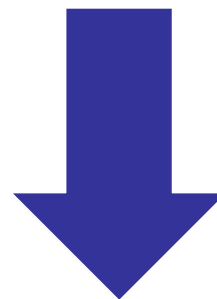

Kategorizace odběrů

(např. odběry z nádrží, odběry z toku, odběry podzemní vody – mělké jímací objekty, hluboké vrty)

Identifikace a mapování povodí odběrů

Potenciální rizikovost

Surová voda - data 2018

Povodí	Odběr	Přibližný počet odběrů nad 10 m ³ /den
Labe	Podzemní	530
Labe	Povrchová	23
Ohře	Podzemní	270
Ohře	Povrchová	17
Vltava	Podzemní	680
Vltava	Povrchová	39
Morava	Podzemní	530
Morava	Povrchová	26
Odra	Podzemní	90
Odra	Povrchová	15

Inventarizace souvisejících dostupných dat

Spolupráce s dodavateli vody:

- 1) geografické umístění jednotlivých odběrných objektů, pro podzemní vody čerpaný kolektor(y), stručná charakteristika odběru (využívaný/záložní odběr, zařazení do velikostní kategorie, existence úpravny, upravované ukazatele, existence ochranného pásma vodních zdrojů včetně uvedení identifikátoru odběru)
- 2) zjištěné nevyhovující (problematické) ukazatele, případně známá místa znečištění
- 3) ukazatelé jakosti surové vody (nutná kontrola úplnosti a správnosti dat)
- 4) výsledky původního posouzení a řízení rizik systému zásobování vodou

Spolupráce se zpracovateli posouzení je klíčová už při tvorbě metodiky a jejím ověření!

- Inventarizace souvisejících dostupných dat, posouzena jejich využitelnost a navržena případná nutná doplnění
- Příprava kategorizace odběrů
- Identifikace a mapování povodí odběrů podle kategorizace odběrů
- Potenciální rizikovost na základě kategorizace odběrů
- Modelové lokality – tipy na spolupráci s dodavateli vody